

EXKLUZÍVNE PRE FANTÁZIU!

HANS RUDI GIGER:

„Milujem objavovanie nových vecí“

■ *Krajina v okolí mestečka Gruyères je úžasne malebná. Popri krásnej prírode a rozprávkovom hrade je tu v priamom kontraste vaše múzeum plné tmných a úžasných malieb a plastík. Zdá sa až neuveriteľné, že existujú vedľa seba. Ako vznikla myšlienka založiť práve tu vaše múzeum?*

Viete, vo Švajčiarsku nemá fantastické umenie žiadnu tradíciu. To znamená, že tu nie sú múzeá, ktoré by vystavovali fantastické umenie, alebo surrealistov. V Kunsthaus v Zürichu je niekoľko obrazov od Daliho, či Maxa Ernsta, jeden obraz tam mám aj ja. V takejto situácii bývalý vystavovateľ a riaditeľ zámku St. Germain v Gruyères chcel zaviesť tradíciu fantastického umenia, s centrom práve na tomto zámku. Ponúkol mi výstavu pri príležitosti mojich päťdesiatych narodenín. Výstava bola veľmi úspešná, trvala sedem mesiacov a navštívilo ju okolo štyridsať tisíc ľudí. To nám potvrdilo, že o toto umenie je záujem. Po výstave som sa dozvedel, že dolný zámok St. Germain pôjde do dražby. Odporučali mi, aby som sa oň zaujímal, že určite niekoho nájdem, kto to finančne potiahne. Našiel som, no desať dní pred aukciou mi pán, ktorý to mal zaplatiť povedal, nech to skúsim sám a... vyparil sa. Tak som predal všetky svoje obrazy čo som mal, požičal si peniaze a zámok som kúpil. V roku 1998 sme začali robiť výstavu, najprv mojich vecí v dolnej časti, neskôr aj iných umelcov – teraz tu má výstavu môj priateľ Dr. prof. Ernst Fuchs. Odtvtedy, čo mám tento zámok, už viem, kam idú všet-

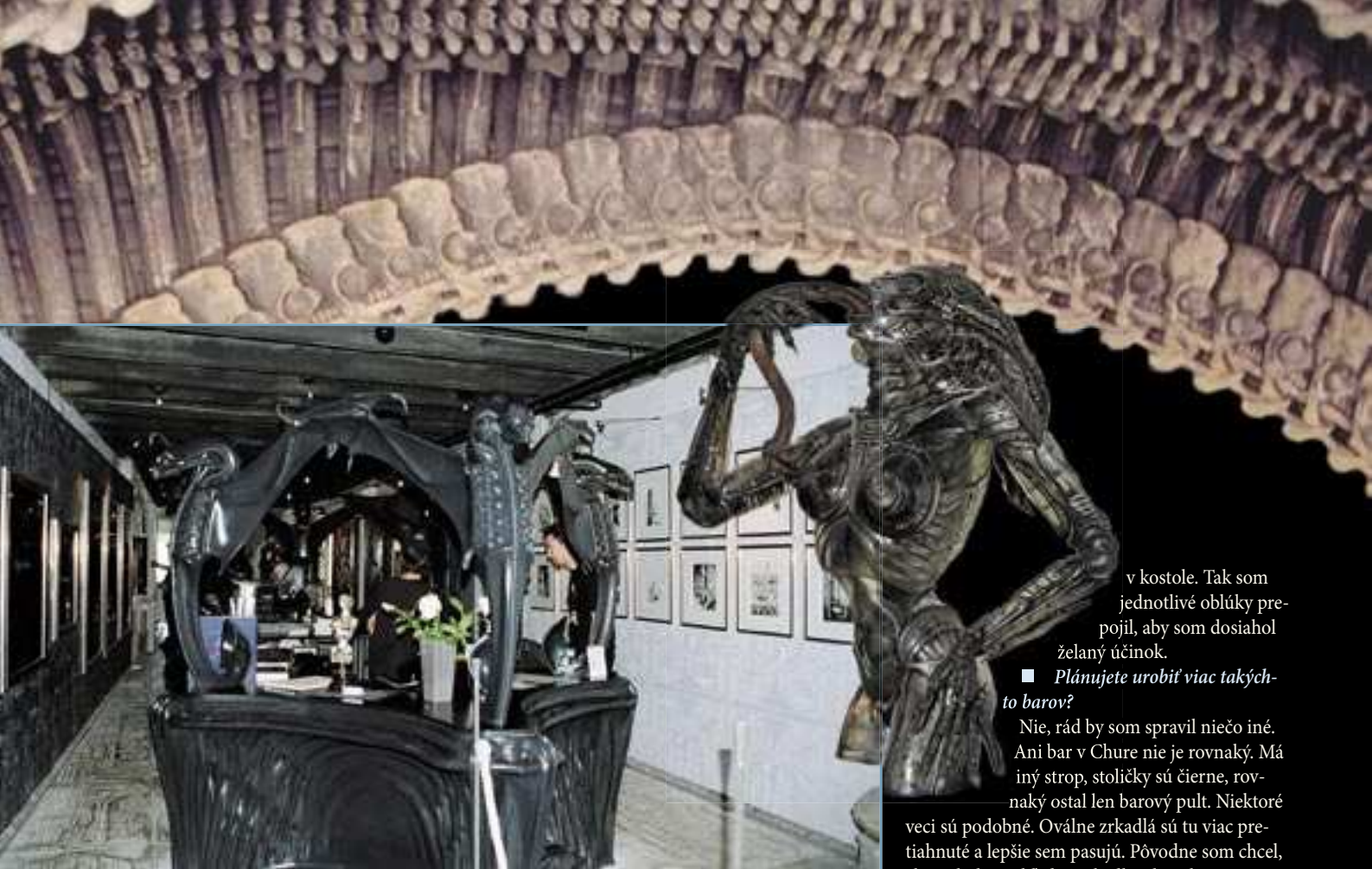
H. R. Giger: Biomechanoid.

ky moje peniaze. Ročne totiž splácam stodvadsať tisíc frankov pôžičku banke. Je neskutočné, koľko toho treba zaplatiť. Časť múzea sa dajú aj prenajať na privátne párty. Je to tiež jeden zo spôsobov, ako sem dostať potrebné peniaze. Všetko je iba na mojich pleciach. Nikto mi nepomohol, ani štát ani nikto iný, iba banka mi poskytla pôžičku. Toto múzeum je vlastne moje dieťa a musím sa postarať, aby som ho zmenil na nadáciu, ktorá ma prežije.

■ *Ako sa k vášmu múzeu postavili miestni obyvatelia?*

Na začiatku sme napríklad nemohli používať hlavný vchod do zámku. Ten okupovala so svojimi krosnami jedna veľmi tučná pani, ktorá nám ho odmietala uvoľniť a sedela tam ako ropucha na prameni. Tak sme používali bočný vchod cez vežu, čo si vyžadovalo postaviť k nej schody a bolo to spojené s množstvom nákladov. Neskôr sme to celé prestavali k hlavnému vchodu a bolo to dosť drahé. Tá pani si ešte dvakrát vybavila súdny príkaz na zastavenie stavebných prác. Celkom podlé, nie? Bolo to celé veľmi na tesno.

Našťastie, ostatní ľudia sú tu veľmi priateľskí, najmä tí, ktorí z nás majú úžitok, teda majitelia reštaurácií a hotelov. Vidia, koľko ľudí sem prichádza z celého sveta navštíviť múzeum. Navštevníci sú často veľmi zapálení a nadšení, oblečení najčastejšie v čiernom a veľa je z nich gotikov („grufties“), chodia dokonca aj z Ruska či Ameriky. Raz týždenne sem prichádzam aj ja spolu s Carmen z Zürichu, kde bývam a mám ateliér s ľuďmi, s ktorými spolupracujem.

v kostole. Tak som jednotlivé oblúky prepojil, aby som dosiahol želaný účinok.

■ **Plánujete urobiť viac takýchto barov?**

Nie, rád by som spravil niečo iné. Ani bar v Chure nie je rovnaký. Má iný strop, stoličky sú čierne, rovnaký ostal len barový pult. Niektoré

veci sú podobné. Oválne zrkadlá sú tu viac pretiahnuté a lepšie sem pasujú. Pôvodne som chcel, aby to boli priehľadné zrkadlá, ale to by už asi bolo veľa.

■ **Pre výtvarníka je väčšinou nezvyčajné, že svoje práce aplikuje aj na priemyselný dizajn, teda veci dennej potreby. Ako ste k tomu prišli?**

Po skončení gymnázia bolo jasné, že sa nehodím za lekárnika ako bol môj otec. Ako dvadsaťdvaročný som v Zürichu začal navštevovať Vysokú školu umeleckého priemyslu. Velmi mi pomohla, aby som vedel, ako sa správne technicky navrhuje. Získal som tam cit pre statiku, vzhľad, materiály a všetko možné. Nemám nijaké zábrany spraviť úžitkové umenie. Napríklad spraviť kúsok nábytku. Prečo nie? Niečo, kde sa dá sadnúť, odložiť veci. Bar alebo tá veža s dráhou

Recepcia múzea H. R. Giger v Gruyères.

■ **Vaše práce sa dajú vidieť iba v tomto múzeu, alebo sú vystavené aj inde?**

Práve teraz je v jednom veľkom obchodnom dome v Berne veľká výstava, ktorá vznikla na podnet jedného veľmi oceňovaného vystavovateľa. Ten takto predstavil celú bernskú umeleckú scénu a ja tam mám okrem výstavy aj tridsaťšesť metrov štvorcových priestoru vo výklade obchodného domu. Vyzerá to veľmi dobre. Ak náhodou

Výstava vo výklade obchodného domu v Berne.

budete v Berne, musíte si to pozrieť! (*Boli sme, videli sme... Pozn. red.*) Je tam vystavený aj stojan na mikrofón pre Jonathana Davisa, spevák skupiny Korn, aj ten prekrásny stôl zo šiestich prepletených Kristov, rovnako aj veľká plastika Gebärmaschine.prierez z PPK 38. Vo výklade je aj vozík do mojej plánovanej hradnej dráhy, ktorá by mala vzniknúť vo veži múzea. Mala by viesť od vchodu veže, odkiaľ by dva dvojité vozíky vystúpili na vrch a potom by sa v 180 stupňových zákrutách spustili veľmi pomaly v úzkych priestoroch dole. Ako taká pravá strašidelná jazda, počas ktorej si môžete pozrieť moje obrazy. Budete v nej obklopení samými hologramami. Tento projekt

som popísal už vo svojej knihe www.hrgiger.com ešte predtým, než som mal toto múzeum.

■ **Je o vás známe, že máte rád strašidelné dráhy. Ako táto záľuba vznikla?**

Keď som bol malý, vždy som chodil na jarmoky a pomáhal som tieto strašidelné dráhy stavať a potom som mohol zadarmo na nich jazdiť. (*smiech*) To sa mi veľmi páčilo a ako sa zdá, táto fascinácia mi ostala. Vlastne sa mi všetko splnilo, mám totiž záľubu aj pre vlaky a v záhrade doma v Zürichu mám domácu železničku. Vlak teraz síce nefunguje, ale aj tak si tam môžem zajazdiť. (*smiech*)

■ **V múzeu sme videli aj model fontány. Bude to váš ďalší projekt?**

Je to Zverokruhovú fontána a tú mám už tiež zrealizovanú doma v Zürichu. Bola aj v novej knižke ICON (*vyd. Taschen*), tam je jej fotka.

■ **Ako je to s vašimi barmami? Prečo ste ich začali robiť?**

Bar v Gruyères je vlastne predĺženie môjho múzea. Je to vlastne úžitkové umenie v pravom zmysle slova. Tam si môžete posediť v mojich harkonnenských stoličkách. Tie boli pôvodne plánované do filmu Duna, ktorý som mal robiť s režisérom Alessandrom Jodorowským, ale projekt sa neuskutočnil a nakoniec to natočil David Lynch. V mojom rodisku, mestečku Chur, som pre jedného architekta robil bar. Nič som za to nežiadal, len odlievacie formy. A tu dole v Gruyères som chcel spraviť niečo, čo by vyzeralo starobylo. Niečo, čo vyzerá, že tu je už veľmi dlho. Žiadne moderné materiály, radšej kameň. A trochu skla na stoly a hliníka na stoličky. Zvyšok je z betónu, stoličky a lavice... Oblúky na strope však nie sú z betónu, boli by veľmi ťažké a múry by ich neunesli. Tak som ich dal spraviť z polyestere. Oblúky sme zavesili do výšky štyroch metrov. Chcel som, aby to malo v sebe niečo sakrálné, ako

Záver z Giger - baru v Gruyères.

Ako malý som na jarmokoch pomáhal stavať strašidelné dráhy...

a holografickými obrazmi to ma fascinuje. Rôzne reality a tak...

■ *Múzeum je rozdelené na rôzne časti, je tu expozícia venovaná len Votrelcovi a je tu aj časť venovaná vašej zbierke umeleckých diel iných výtvarníkov. Aké je vaše kritérium dobrého umenia? Ktoré umenie je podľa vás dobré?*

No, to sú tie veci, ktoré tam vystavujem...

Harkonnenovské stoličky, pôvodne navrhované pre film Duna, neskôr poslúžili v Giger - bare.

H. R. Giger: Victory V. (Satan)

Niektoré sa však nedajú kúpiť, lebo sú jedno-ducho príliš drahé. Poznáte Dadoa – Miod-raga Djurica? Je to jeden z mojich najobľúbenejších. Od neho som kúpil jednu kresbu. Môj priateľ z Paríža, má jednu 2 x 1.5 metrovú, ešte som ju nevidel, musím sa na ňu pozrieť. Veľmi rád by som kúpil Daliho, od Alfreda Kubina mám toho veľa, ale nie originálov. Poznate Franeka Starosiewskeho? Robil skvelé divadelné plagáty pre Museum of the Modern Art. Od neho nemám toho tak veľa.

■ *Videli sme tam obraz Johna Colemana. Je to zvláštny umelec. Odmieťa žiť v našej dobe. Žije a oblieka sa ako na konci 19. storočia... Jasné toho poznám aj osobne (smiech), je bláznivý...*

■ *Čo vás na začiatku kariéry najviac ovplyvnilo?*

Narodil som sa v roku 1940 a vtedy nebolo

Bar s replikou stojanu na mikrofón.

nič, žiadna televízia, či knihy. Keď som ako štrnásťročný videl pohľadnicu od Salvatora Daliho v Chure, bol som ňou absolútne fascinovaný...

■ *Čo najviac milujete na umení?*

Vidieť nové veci. Aj v mojej tvorbe. Zažívať prekvapenia. Spraviť obraz, keď ešte nevíete, čo chcete vlastne spraviť, len tak „z brucha“, bez premýšľania a potom vznikne niečo ohromné. To je krásne! Objaviť to skryté čo mám v sebe...

■ *Pracujete tak, že na začiatku nevíete, aké dielo vznikne?*

Sú dve metódy ako pracovať. Jedna je, keď mám objednávku a viem, že musím spraviť to, či ono. Alebo druhá, keď mám nejaký nápad, ako napríklad s tými detskými hlavami a pracujem na tom tvrdohlavo a zažívam pri tom rôzne prekvapenia.

■ *Čo hovoríte na ľudí, ktorým sa natolko páči vaše umenie, že ho chcú nosiť stále pri sebe a dajú si ho vytetovať na telo?*

Mám z toho vždy radosť, keď si niekto dá vytetovať nejaký môj motív, ale niekedy sa trochu aj hanbím, keď sa ma pýtajú, ako sa mi to páči a to spracovanie nie je celkom podarené. Vtedy však nemôžem byť celkom úprimný a povedať: „Áno, dalo sa to spraviť lepšie“. Tí ľudia to budú nosiť celý život a chodia ako živé vývesné štíty a robia mi reklamu, nie? Tak ich nesmiem zarmútiť... Najmä keď majú môj portrét vytetovaný na chrbte. Tak potom poviem: „To je ohromné!“ a pozvem ich do baru a tak. Ale niekedy nie som z toho šťastný, najmä, keď sa to porovná s mojimi obrazmi. Málokedy to niekto dokáže spraviť perfektne. Je niekoľko ľudí, ktorí to ale dokážu vynikajúco. No ľudí, ktorí by robili nové veci v mojom štýle, som vďaka Bohu ešte nestretol. (smiech)

Dokončenie vo Fantázii č. 34.

Zhovárali sa: Juraj Maxon, Ivan Alakša
Fotografie: Martina Pilcerová, Ivan Alakša

EXKLUZÍVNE PRE FANTÁZIU!

Z rozhovoru na balkóne mizea...

...sa neskôr stala neviazaná debata v Giger-bare...

H.R.GIGER

Passagentempel na výstave v Landesgalerie v Linzi.

Harkonnenské kreslo – pôvodne navrhnuté pre film Duna.

Podaj Votrelcovi prst...

WWW.HRGIGER.COM

Keď sa plnia štvrt'storočné sny...

Oscar za hneď prvý Gigerov film. Pomohol, či skôr uškodil?

H. R. Giger a jeho múza Carmen.

Niektoré obrazy majú skutočne úctyhodné rozmery.

Škoda, že skutočný model z filmu zhorel...

FANTAZIA

Fotografie:
Ivan Alákša, Martina Pilcerová

Giger-múzeum Gruyères
Giger-bar Gruyères
Landesgalerie Linz

Pohoda v Giger-bare.

Absolútny priestorový efekt dosiahnutý na plátne...

MadMaxon vo svojom živle: "Cucni si palček!"

H. R. Giger: Babykoffer:

Lyžiarska sezóna sa už začína...